

Duurzaamheid

Het Interstedelijk StudentenOverleg (ISO), in vergadering bijeen op 28 november 2025, bij de behandeling van het paper omtrent duurzaamheid:

Constateerend dat:

- het betreffende paper verwijst naar mondiale klimaatrapportages (zoals het UN Emissions Gap Report 2025 en het IPCC AR6) om urgentie te creëren, maar gebruikt deze bronnen selectief en zonder goed uit te leggen waarom zulke wereldwijde conclusies zouden moeten leiden tot ingrijpend beleid binnen onderwijsinstellingen (p. 2);
- het paper meerdere normatieve uitspraken doet zonder enige bronvermelding of empirische onderbouwing, waaronder claims dat: “studenten in Nederland zich steeds bewuster zijn van deze uitdagingen”, dat “er stijgende druk is om snel te handelen”, dat “duurzaamheid minder aandacht krijgt dan het verdient” en dat “duurzaamheid een must-have is”, terwijl dergelijke stellingen niet als feiten kunnen worden gepresenteerd (p. 2,3);
- het paper zonder argumentatie veronderstelt dat de doelstellingen van instellingen vanzelfsprekend in lijn moeten zijn met de Sustainable Development Goals (SDG's), terwijl dit politieke en strategische keuzes zijn die expliciete discussie en afweging vereisen (p. 3);
- het paper voorstelt duurzaamheid onvermijdelijk en structureel te integreren in het curriculum van alle studenten, ongeacht vakgebied of relevantie, en daarmee academische vrijheid, keuzevrijheid, de inhoudelijke autonomie van opleidingen en de pluriformiteit van het onderwijs onder druk zet (p. 3,4);
- het paper beleidsmaatregelen aanbeveelt die de onderzoeksvrijheid kunnen beperken, zoals het sturen op duurzaamheidsthema's via prijzen, waarderingsstructuren en toetsingskaders voor projecten en scripties (p. 4);
- het paper pleit voor institutionele verankering van Green Offices op zowel centraal als decentraal niveau, juist in een periode van forse financiële druk waarin essentiële opleidingen en ondersteunende voorzieningen worden getroffen door bezuinigingen (p. 4,5);
- het paper maatregelen aanmoedigt zoals het verlagen van binnentemperaturen, het vervroegd sluiten van gebouwen en het subsidiëren van plantaardige catering, zonder zicht te hebben op de negatieve gevolgen voor diversiteit, studeerbaarheid, toegankelijkheid, arbeidsomstandigheden en het campusleven p. 5,6);
- het verlagen van binnentemperaturen nadelige gevolgen kan hebben voor studenten en medewerkers met lichamelijke klachten, en bovendien leidt tot verdere druk richting thuiswerken, wat de levendigheid op de campus vermindert;
- het paper voorstelt parkeerkosten te verhogen en duurdere, minder toegankelijke vervoersopties te stimuleren, zonder mee te nemen of dit voor ieder even haalbaar is (p. 7);

Overwegende dat:

- duurzaamheid een relevant maatschappelijk thema is, maar dit niet betekent dat onderwijsinstellingen alle maatschappelijke verantwoordelijkheden moeten internaliseren of oplossen;

- een universiteit primair een academische instelling is, geen maatschappelijke gedragsinstelling, en de kernwaarden, academische vrijheid, breed onderzoek, pluriformiteit en toegankelijk onderwijs, niet ondergeschikt mogen worden gemaakt aan één beleidsagenda;
- het paper op meerdere punten doelstellingen en beleidsvoorkeuren presenteert als vanzelfsprekend, terwijl dit in werkelijkheid politieke keuzes zijn die expliciete discussie vereisen;
- er sprake is van een gebrek aan evenwichtige afweging van belangen, overtuigingen, kosten en academische autonomie in het paper;

Verzoekt het ISO,

- het betreffende position paper in zijn geheel te verwerpen, wegens onvoldoende onderbouwing, selectief gebruik van bronnen, aantasting van academische en organisatorische autonomie, en het ontbreken van een realistische, proportionele en financieel onderbouwde aanpak;

Het position paper doet alsof universiteiten de klimaatcrisis moeten en kunnen oplossen. Maar een universiteit is geen gedragsinstituut. Het is een plek voor kennis, voor discussie, voor vrijheid van onderzoek en onderwijs. Niet voor eenzijdige beleidsagenda's.

Met vriendelijke groet,

Lloyd-Leonard Opdam

Ondersteund door de volgende fracties:

Vrijmoedige StudentenPartij (Universiteit Utrecht)

Vrijmoedige StudentenPartij (Vrije Universiteit Amsterdam)

Vrijmoedige StudentenPartij (Universiteit Leiden)

Liberi Erasmi (Erasmus Universiteit)